

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Ἕλληνας ὀξύφωνος ἐν Ἰταλίᾳ

Μᾶς φεύγουσιν ὄχι μόνον οἱ λόγιοι, οἱ ζωγράφοι, οἱ γλύπται, οἱ ἱατροὶ
μας, φεύγουσιν ὄχι μόνον αἱ ὠραῖαι καὶ τὰ ζωντανά μας ἀγάλματα!...

Τώρα ἤρχισαν νὰ φεύ-
γωσι μακρὰν ἡμῶν καὶ
τὰ ἀηδονιά μας, τὰ
καλλικέλαδα, τὰ κη-
λουῦντα καὶ θέλγοντα
τὰ ὠτά μας πτηνά. . .

Φεύγουν πρὸς τὴν
ξένην, πρὸς τὸν Βορρᾶν,
πρὸς τὸ ἀγνωστον, ζη-
τούντες τιμὰς καὶ χρῆ-
μα, δάφνας καὶ στε-
φάνους ὅλοι ὅσοι αἰσθα-
νονται ὅτι ἔχουσιν εἰς
τὰ στήθη τὸ πῦρ τῆς
τέχνης, τὴν φωτοβύ-
λον ἄλων τῆς Μούσης!

Καὶ ἐν τούτοις τό-
σαι δάφναι ἀκόμη φύ-
ονται παρὰ τὰ ρεῖθρα
τοῦ Κηφισοῦ, καὶ ἐν

τούτοις τόσας χρυσᾶς ἀκτῖνας ἐκπέμπει ἀκόμη ἐπὶ τῶν πεδιάδων τοῦ
Ἑλληνικοῦ ὁ μουσηγέτης Ἀπόλλων! . .

Πτωχὲ Ἀπολλων! Μεθ' ὅλας τὰς λύρας καὶ τὰς χρυσᾶς σου ἀκτι-
νας, εἶσαι τόσον ῥακένδυτος, τόσον ἄπορος, ὥστε ὁ πρῶτος Ἑβραῖος τρα-
πεζίτης παρὰ τὸν Δούναβιν θὰ εἶχε τὸ θράσος σήμερον μὲ περισσοτέραν
ἐλπίδα νίκης ἢ ὁ Μαρσύας νὰ σὲ προκαλέσῃ εἰς διαγωνισμόν καὶ μονο-
μαχίαν...

Σήμερον οἱ λιροκροῦσται Μαρσύαι τοῦ Χρηματιστηρίου ἐκδέρουσιν ἀντὶ
νὰ ἐκδέρωνται ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος.....

Τὸν ἐνθυμοῦμαι ὡς ἐὰν ἦτο γθὲς τὸ βράδυ. Ἦμην ἐν τῷ «Παρνασσῷ»
πρὸ πέντε ἐτῶν, ὅτε κατὰ τὴν συναυλίαν ἀνῆλθε καὶ αὐτός, ἐπὶ τῆς
σκηνηκῆς θυμέλης. Ἦτο νέος, εὐειδής, γλυκὺς, κομψὸς καὶ βρογχύσωμος.
Ἄλλὰ τίποτε ἀπ' αὐτὰ δὲν σᾶς εἴλκυεν ἰδιαιτέρως.

Ἔπρεπε ν' ἀνοίξῃ τὸ στόμα, ἔπρεπε νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὰ χεῖλη του τὸ
μελίβρυτον ἐκεῖνο ἄσμα τῆς «Συμέλης», ὅπως ἴδῃτε ὅλους τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς περὶξ νὰ βρεγθῶσιν, ὅλας τὰς καρδίαις νὰ θερμανθῶσιν, ὅλας τὰς

χειράς παταγωδῶς νὰ χειροκροτῶσιν!.. Ἐκείνη ἡ «Σεμέλη» ἐτρέλλανεν. Ὁ Ἀποστόλου ἐκείνην τὴν ἐσπέραν ἔκαμε κατάκτησιν. Τὴν πρώϊαν διὰ τῆς «Ἀκροπόλεως» διεσάλπιζον, κατὰ τὴν συνήθειάν μου, τὸ γεγονός καὶ ἀπὸ ἐκείνης τῆς στιγμῆς ἦτο γνωστός εἰς ὅλην τὴν Ἀθηναϊκὴν κοινωνίαν.

Δὲν τὸν ἐπανεῖδον ἢ μετὰ τινα ἔτη, ὅτε ἐπαίζετο ὁ «Ἵποψήριος». Τὸν ἀπλοῦν ἀοιδόν, τὸν ἀφελῆ νεανίσκον, ἐπανεῖδον ἐκεῖ ἠθοποιόν, σκηνικόν, ἥρωα τοῦ θεάτρου πλέον· εἶχε κάμει μεγάλας προόδους... Ἡ φωνὴ του σθεναρά, γλυκεῖα, μαγευτικὴ, θωπευτικὴ ὡς κῦμα γαληνίας θαλάσσης, ἐγαργάλιζεν, ἐμέθυεν, ἐξετρέλλαιεν. Τὸ μόνον ὅπερ ἀκόμη δὲν διηύθουνεν, οὐδὲ ἐδέσποζεν ἐντελῶς ἀκόμη ἦτο τὸ σῶμα.

Τοῦ ἔλειπεν εἰσέτι ἡ σκηνικὴ τέχνη, ἡ συνείδησις τῶν κινήσεων, τὸ παραστατικόν, ἡ ὑπόκρισις.

Καὶ τοῦτο εἶναι ζήτημα ἕξω, πείρας, ἀσκήσεως. Ὄφειλε λοιπὸν μόνος του νὰ φθάσῃ ὅπου ὠνειρεύετο, καὶ τὸ κατῶρθωσεν· προικισμένος ἐκ φύσεως μὲ θέλησιν, χαρακτηρὰ σιδηροῦν, φιλότιμος καὶ φιλόπνοος, εἰργάσθη, κατέγειεν, ἐκοπίασεν, ἀνεδείχθη. Ὁ Ἀποστόλου εἶναι ἡ κυρία ἀφορμὴ τῆς συστάσεως τοῦ Ἀ' Ἑλλην. μελοδραμ. θιάσου διὰ τῆς ἐπιμονῆς του συνεκέντρωσε περὶ αὐτὸν τοὺς τότε λαβόντας μέρος, καὶ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ κατηρτίσθη ὁ ἐν λόγῳ θιάσος. Περιεθῶν τὰ διάφορα κέντρα τῆς Ἀνατολῆς καὶ τινα τῆς Εὐρώπης, ἐθαυμάζετο διὰ τὴν γλυκεῖαν φωνὴν του καὶ ἐν Ὁδησσῷ ὅπου ἤκουσαν αὐτὸν οἱ ἐκεῖ τότε ἠθοποιοὶ τοῦ Ἴταλικοῦ μελοδράματος, τὸν παρώτρυναν νὰ μεταβῇ εἰς Ἰταλίαν καὶ καταρτισθῇ, ἀκολουθήσει δὲ τὸ Ἴταλικὸν θέατρον, ἀφοῦ Ἑλληνικὸν μελοδράμα ἐπὶ πολὺ ἦτον ἀδύνατον νὰ ὑπάρξῃ. Πάραυτα κατελθὼν ἐξ Ὁδησοῦ ἀπῆλθεν εἰς Ἰταλίαν, ὀλίγα γνωρίζων Ἰταλικά, μετέβη εἰς Μιλάνον, ὅπου ὁ ὁμογενὴς μουσουργὸς Σαμάρας εἰσύστησεν αὐτὸν εἰς τὸν διακεκριμένον μουσικοδιδάσκαλον Pozzi. Διὰ τῆς διδασκαλικῆς ἡ φωνὴ του ἠῦξανεν, ἰσχυροποιεῖτο, ἡ ἐπιμέλειά του ἀφ' ἐτέρου συνέτεινεν ὅπως ταχέως ἀναφανῇ ἐπὶ Σκηνῆς. Τὸ δευτέρον ἔτος ἀνέλαβε νὰ παίξῃ ἐν Βενετίᾳ. Ἐπαιξεν, ἐνεθουσίασεν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε τὴν πρώτην ἐσπέραν τῆς ἐμφανισεῶς του ἐν τῷ μελοδράματι Forza del destino, τὴν ἐν τῇ τρίτῃ πράξει δυσκολωτάτην μονωδίαν του ἐπανελάβε κατ' ἀπαίτησιν τοῦ κοινῆς τετρακίς. Τὴν ἐπομένην ὁ Ἴταλικὸς τύπος ἐγράφεν ἐνθουσιωδῆ ἄρθρα ὑπὲρ αὐτοῦ. Τάχιστα ἐγένετο γνωστός εἰς τὸν Ἰταλικὸν θεατρικὸν κόσμον. Προσκλήσεις ἐκ τῶν διαφόρων Ἰταλικῶν θεάτρων ἀλλεπάλληλοι. Ἐψάλλεν εἰς Τουρρίνον, Παλέρμον, Πίζαν, Νεάπολιν κλπ. Ἐφέτος θὰ παίξῃ πάλιν εἰς Νεάπολιν καὶ Ῥώμην, ὅπου ἀναβιβάζεται ἀπὸ Σκηνῆς νέα ὄπερα τοῦ μουσουργοῦ Leocavale, ὅστις ἐξέλεξε μεταξὺ δέκα διακεκριμένων τενόρων τὸν Ἀποστόλου διὰ τὸ ἔργον του.

Σύμπας ὁ Ἴταλικὸς τύπος ἐξαίρει τὴν λαμπρὰν φωνὴν του, τὴν δύναμιν αὐτῆς καὶ τὰ λοιπὰ σκηνικὰ πλεονεκτήματά του. Εἰς τὴν ὅλην

έπιτυχίαν του συμβάλλεται τὸ κανονικὸν παράστημά του καὶ ἡ συμπαθῆς ὄψις. Ἦδη κατέχει ἐπίζηλον θέσιν μεταξύ τῶν πρώτων ὀξυφώνων τῆς Ἰταλίας κληθεὶς Rinomato καὶ θεωρούμενος ὡς μία ἐπισημότης.

Ταύτης δ' ὅμως τῆς μουσικῆς πανδαισίας ἡ μήτηρ πατρὶς δὲν ἀπογεύεται ἢ τὴν κνίσαν καὶ τὴν εὐωδίαν τῶν φαγητῶν....

Ὅλοι φεύγουσι μακράν μας, ἰκτροί, συγγραφεῖς καὶ ζωγράφοι, μᾶς φεύγουσι τώρα καὶ τὰ ἀηθόνια, ἅτινα μᾶς κατεκλήλουν καὶ μᾶς ἐμάγειραν κατὰ τὰς ἀττικὰς νύκτας...

Μᾶς φεύγουσιν οἱ ἀοιδοὶ καὶ δὲν μένουσιν ἢ αἱ ἀηθῖαι τῆς Βουλῆς καὶ τῶν πολιτικῶν μας!...

ΓΟΥΥΛΛΑΣ

ΤΟ ΚΟΚΚΑΛΟ

(Διήγησι τοῦ βουνοῦ)

Ἐάντου ἀφ' τοῦ μεγάλου πλατάνου ἀποσταμένοι κάθονται ὅσ' τοῦ βουνοῦ τῆς κορφῆς οἱ κλέφταις· ἀφ' τὰ κλαριά καὶ τὰ περνάρια κρέμονται τ' ἄρματα τοὺς βαμμένα σὺν αἵματι, παράμερα ἀκόμη λαχανιάζουσι τὰ περὶ φανὰ καὶ ἀξιτίμωτα ἄτια τοὺς, καψίλα καὶ μπαροῦτι μυρίζει ἀκόμη ὁ ἀγέρας.